

377

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI

z dnia 16 marca 1998 r.

w sprawie wymagań kwalifikacyjnych dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji, rodzajów instalacji i urządzeń, przy których eksploatacji wymagane jest posiadanie kwalifikacji, jednostek organizacyjnych, przy których powołuje się komisje kwalifikacyjne, oraz wysokości opłat pobieranych za sprawdzenie kwalifikacji.

Na podstawie art. 54 ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 i Nr 158, poz. 1042) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania kwalifikacyjne dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci oraz tryb stwierdzania tych kwalifikacji,
- 2) rodzaje urządzeń, instalacji i sieci, przy których eksploatacji wymagane jest posiadanie kwalifikacji,
- 3) jednostki organizacyjne, przy których powołuje się komisje kwalifikacyjne,
- 4) wysokość opłat za sprawdzenie kwalifikacji.

§ 2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do osób zatrudnionych przy eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci:

- 1) w zakładach górniczych — w zakresie uregulowanym przepisami prawa geologicznego i górniczego,
- 2) związanych z ruchem drogowym, lotniczym, żegluga śródlądową i morską — w zakresie uregulowanym odrębnymi przepisami.

§ 3. Rodzaje urządzeń, instalacji i sieci, przy których eksploatacji wymagane jest posiadanie kwalifikacji, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. Nie wymaga się potwierdzenia posiadania kwalifikacji przy eksploatacji w zakresie obsługi urządzeń i instalacji:

- 1) w gospodarstwach domowych i rolnych,
- 2) w zakładach eksploatujących:
 - a) urządzenia elektryczne niskiego napięcia (o napięciu poniżej 1 kV) i o określonej w umowie sprzedaży mocy maksymalnej do 20 kW,
 - b) urządzenia, instalacje o mocy cieplnej zainstalowanej do 50 kW.

§ 5. 1. Eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci mogą zajmować się osoby, które spełniają wymagania kwalifikacyjne dla następujących stanowisk pracy:

- 1) dozoru — do których zalicza się stanowiska pracowników technicznych i innych osób kierujących czynnościami osób wykonujących prace w zakresie: obsługi, konserwacji, napraw, kontrolno-pomiarowym i montażu oraz stanowiska osób sprawujących nadzór nad eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci,
- 2) eksploatacji — do których zalicza się stanowiska osób wykonujących prace w zakresie określonym w pkt 1.

2. Prace, o których mowa w ust. 1, dotyczą wykonywania następujących czynności:

- 1) w zakresie obsługi — czynności mających wpływ na zmiany parametrów pracy obsługiwanych urządzeń, instalacji i sieci przy zachowaniu wymagań bezpieczeństwa i ochrony środowiska,
- 2) w zakresie konserwacji — czynności związanych z zabezpieczeniem i utrzymaniem należytego stanu technicznego urządzeń, instalacji i sieci,
- 3) w zakresie napraw — czynności związanych z usuwaniem usterek, uszkodzeń oraz remontów urządzeń, instalacji i sieci w celu doprowadzenia ich do wymaganego stanu technicznego,
- 4) w zakresie kontrolno-pomiarowym — czynności niezbędnych dla dokonania oceny stanu technicznego i sprawności energetycznej urządzeń, instalacji i sieci,
- 5) w zakresie montażu — czynności niezbędnych do zainstalowania oraz przyłączenia urządzeń, instalacji i sieci.

3. Wykaz stanowisk pracy osób, o których mowa w ust. 1, ustala pracodawca.

§ 6. 1. Wymagania kwalifikacyjne dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci obejmują znajomość:

- 1) przez osoby na stanowiskach dozoru:
 - a) przepisów w zakresie przyłączania urządzeń i instalacji do sieci, dostarczania paliw i energii oraz dysponowania mocą,
 - b) przepisów i zasad postępowania przy programowaniu pracy sieci, instalacji i urządzeń z uwzględnieniem zasad racjonalnego użytkowania paliw i energii,
 - c) przepisów w zakresie eksploatacji, wymagań w zakresie prowadzenia dokumentacji technicznej i eksploatacyjnej oraz stosowania instrukcji eksploatacji sieci, instalacji i urządzeń,
 - d) przepisów dotyczących budowy sieci, urządzeń i instalacji oraz norm i warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać te sieci, instalacje i urządzenia,
 - e) przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, z uwzględnieniem udzielania pierwszej pomocy oraz wymagań ochrony środowiska,
 - f) zasad postępowania w razie awarii, pożaru lub innego zagrożenia bezpieczeństwa ruchu urządzeń przyłączonych do sieci,

- g) zasad dysponowania mocą urządzeń przyłączonych do sieci,
 - h) zasad wykonywania prac kontrolno-pomiarowych i montażowych,
- 2) przez osoby na stanowiskach eksploatacji:
- a) zasad budowy, działania oraz warunków technicznych obsługi urządzeń, instalacji i sieci energetycznych,
 - b) zasad eksploatacji oraz instrukcji eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci energetycznych,
 - c) ogólnych zasad racjonalnej gospodarki energetycznej,
 - d) warunków wykonywania prac kontrolno-pomiarowych i montażowych,
 - e) zasad i wymagań bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
 - f) instrukcji postępowania w razie awarii, pożaru lub innego zagrożenia bezpieczeństwa obsługi lub otoczenia.

2. Na podstawie zakresu wymagań kwalifikacyjnych, określonego w ust. 1, kierownik jednostki organizacyjnej, przy której działa komisja kwalifikacyjna, określa szczegółowy zakres wymagań dla osób egzaminowanych.

§ 7. 1. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki powołuje komisje kwalifikacyjne:

- 1) u przedsiębiorcy zatrudniającego co najmniej 100 osób na stanowiskach objętych wykazem, o którym mowa w § 5 ust. 3,
- 2) przy stowarzyszeniach naukowo-technicznych.

2. Właściwi ministrowie, o których mowa w art. 54 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 i Nr 158, poz. 1042), powołują komisje kwalifikacyjne w podległych im jednostkach.

3. Komisje kwalifikacyjne, o których mowa w ust. 1 i 2, powoływane są na wniosek kierowników zainteresowanych jednostek organizacyjnych, mogących zapewnić właściwe przeprowadzenie postępowań kwalifikacyjnych.

§ 8. W skład komisji kwalifikacyjnej wchodzi:

- 1) przewodniczący i zastępca przewodniczącego, posiadający wykształcenie wyższe, odpowiadające specjalności osób egzaminowanych, i co najmniej pięcioletni staż pracy,
- 2) co najmniej czterech członków z wykształceniem technicznym, odpowiadającym specjalności osób egzaminowanych,
- 3) sekretarz komisji.

§ 9. 1. Komisja kwalifikacyjna przeprowadza egzamin na stwierdzenie kwalifikacji w zespołach, zwanych dalej „zespołami egzaminacyjnymi”, złożonych co najmniej z trzech osób, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy.

2. Za właściwe przygotowanie i prawidłowy przebieg egzaminu odpowiedzialny jest przewodniczący

zespołu egzaminacyjnego wyznaczony przez przewodniczącego komisji.

3. Egzamin jest ustny i powinien wykazać umiejętności kandydata w zakresie, o którym mowa w § 6. Szczegółową tematykę egzaminu ustala komisja kwalifikacyjna i podaje do wiadomości osobom ubiegającym się o potwierdzenie kwalifikacji, na 14 dni przed wyznaczoną datą egzaminu.

4. Wynik egzaminu określa się jako „pozytywny” lub „negatywny”.

5. O wyniku egzaminu zespół egzaminacyjny rozstrzyga większością głosów.

6. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, w którym stwierdza się wynik egzaminu; protokół podpisują przewodniczący i członkowie zespołu egzaminacyjnego.

7. Dokumentację z przeprowadzonego egzaminu przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przedkłada niezwłocznie kierownikowi jednostki organizacyjnej, przy której działa komisja.

8. W razie negatywnego wyniku egzaminu osoba ubiegająca się o potwierdzenie kwalifikacji może ponownie przystąpić do egzaminu, nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia wyniku tego egzaminu, składając wniosek, o którym mowa w § 11, oraz uiszczając opłatę za egzamin.

9. Kierownik, o którym mowa w ust. 7, prowadzi rejestr wydanych świadectw i protokołów przeprowadzonych egzaminów oraz zapewnia obsługę administracyjną komisji kwalifikacyjnej.

§ 10. Spełnienie wymagań kwalifikacyjnych stwierdza się na podstawie egzaminu obejmującego sprawdzenie znajomości zagadnień wymienionych w § 6, z uwzględnieniem rodzaju pracy osoby ubiegającej się o stwierdzenie kwalifikacji i rodzaju eksploatowanych przez nią sieci, urządzeń i instalacji energetycznych.

§ 11. 1. Egzamin przeprowadza się na wniosek osoby zainteresowanej lub na wniosek pracodawcy zatrudniającego osobę prowadzącą eksploatację sieci, urządzeń i instalacji energetycznych.

2. Wniosek o sprawdzenie kwalifikacji, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) dane personalne osoby ubiegającej się o potwierdzenie kwalifikacji,
- 2) nazwę zakładu pracy, tytuł zawodowy, zajmowane stanowisko, okresy odbytej praktyki z zakresu dozoru bądź eksploatacji,
- 3) wskazanie rodzaju kwalifikacji, o które ubiega się wnioskujący.

3. Do wniosku należy dołączyć potwierdzenie dokonania opłaty za egzamin.

§ 12. 1. Komisja kwalifikacyjna, na podstawie uzyskanego przez osobę zainteresowaną pozytywnego wyniku egzaminu, wydaje świadectwo kwalifikacyjne według ustalonego wzoru, stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Zmiana miejsca zatrudnienia nie powoduje utraty ważności świadectwa kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 1.

§ 13. 1. Sprawdzenie spełnienia wymagań kwalifikacyjnych na podstawie egzaminu powtarza się okresowo co 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W razie stwierdzenia, że eksploatacja urządzeń, instalacji i sieci jest prowadzona niezgodnie z obowiązującymi przepisami, sprawdzenie, o którym mowa w ust. 1, powtarza się na wniosek pracodawcy, inspektora pracy, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki lub innego organu właściwego w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią.

§ 14. 1. Za przeprowadzenie egzaminu na stwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w rozporządzeniu,

pobierane są od osób kierujących wnioskami opłaty egzaminacyjne w wysokości 15% najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

2. Jeżeli osoba zainteresowana nie przystąpiła do egzaminu z przyczyn od niej niezależnych, na jej wniosek przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wyznacza następny termin egzaminu lub zarządza zwrot opłaty egzaminacyjnej.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki: w z. A. Skowrońska-Łuczyńska

Załączniki do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 marca 1998 r. (poz. 377)

Załącznik nr 1

RODZAJ URZĄDZEŃ, INSTALACJI I SIECI ENERGETYCZNYCH, PRZY KTÓRYCH EKSPLOATACJI WYMAGANE JEST POSIADANIE KWALIFIKACJI

Grupa 1. Sieci, urządzenia i instalacje energetyczne wytwarzające, przesyłające i zużywające energię elektryczną:

- 1) urządzenia prądotwórcze przyłączone do krajowej sieci elektroenergetycznej bez względu na napięcie znamionowe,
- 2) sieci, urządzenia i instalacje o napięciu do 1 kV, z wyjątkiem urządzeń i instalacji wymienionych w § 4 rozporządzenia,
- 3) sieci, urządzenia i instalacje o napięciu znamionowym wyższym od 1 kV,
- 4) zespoły prądotwórcze o mocy łącznie od 20 kW wzwyż,
- 5) urządzenia elektrotermiczne,
- 6) urządzenia do elektrolizy,
- 7) sieci elektrycznego oświetlenia ulicznego,
- 8) elektryczna sieć trakcyjna,
- 9) elektryczne urządzenia w wykonaniu przeciwwybuchowym,
- 10) aparatura kontrolno-pomiarowa oraz urządzenia i instalacje automatycznej regulacji, sterowania i zabezpieczeń urządzeń i instalacji wymienionych w pkt 1—9,
- 11) urządzenia techniki wojskowej lub uzbrojenia,
- 12) urządzenia ratowniczo-gaśnicze i ochrony granic.

Grupa 2. Urządzenia zużywające ciepło, paliwa stałe i płynne oraz przetwarzające i przesyłające ciepło:

- 1) kotły parowe i wodne o mocy od 50 kW wzwyż wraz z urządzeniami pomocniczymi,
- 2) sieci i instalacje ciepłownicze wraz z urządzeniami pomocniczymi o przesyłaniu ciepła powyżej 50 kW,

- 3) turbiny parowe i wodne o mocy od 20 kW wzwyż wraz z urządzeniami pomocniczymi,
- 4) przemysłowe urządzenia odbiorcze pary i gorącej wody powyżej 50 kW,
- 5) urządzenia wentylacji, klimatyzacji i chłodnicze o mocy ponad 10 kW każde, z wyjątkiem urządzeń i instalacji wymienionych w § 4 i 5 rozporządzenia,
- 6) pompy, ssawy, wentylatory i dmuchawy o mocy powyżej 20 kW każda,
- 7) sprężarki i instalacje sprężonego powietrza o mocy powyżej 20 kW,
- 8) urządzenia do składowania, magazynowania i rozładunku paliw o pojemności ponad 100 Mg,
- 9) piece przemysłowe o mocy ponad 50 kW,
- 10) aparatura kontrolno-pomiarowa i urządzenia automatycznej regulacji do urządzeń i instalacji wymienionych w pkt 1—9,
- 11) urządzenia techniki wojskowej lub uzbrojenia,
- 12) urządzenia ratowniczo-gaśnicze i ochrony granic.

Grupa 3. Sieci, urządzenia i instalacje gazowe, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, magazynowania i zużywające paliwa gazowe:

- 1) urządzenia do produkcji paliw gazowych, generatory gazu,
- 2) urządzenia do przetwarzania i uzdatniania paliw gazowych, rozkładanie paliw gazowych, urządzenia przeróbki gazu ziemnego, oczyszczalnie gazu, rozprężalnie i rozlewnie gazu płynnego, odazotownie, mieszalnie,
- 3) urządzenia do magazynowania paliw gazowych,
- 4) sieci gazowe przesyłowe o ciśnieniu wyższym od 0,4 MPa (gazociągi, stacje gazowe, tłocznie gazu),

- 5) sieci gazowe rozdzielcze o ciśnieniu do 0,4 MPa włącznie (gazociągi i punkty redukcyjne, stacje gazowe),
- 6) urządzenia, instalacje i przybory gazowe o ciśnieniu do 5 kPa włącznie,
- 7) urządzenia, instalacje i przybory gazowe o ciśnieniu powyżej 5 kPa,
- 8) przemysłowe odbiorniki paliw gazowych o mocy powyżej 35 kW,
- 9) turbiny gazowe,
- 10) aparatura kontrolno-pomiarowa, urządzenia sterowania do sieci, urządzeń i instalacji wymienionych w pkt 1—9.

Załącznik nr 2

WZÓR ŚWIADECTWA KWALIFIKACYJNEGO

.....
(nazwa i siedziba komisji)

ŚWIADECTWO KWALIFIKACYJNE Nr

**uprawniające do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci na stanowisku:
dozoru, eksploatacji*)**

Komisja Kwalifikacyjna, działająca zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 marca 1998 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych dla osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci oraz trybu stwierdzania tych kwalifikacji, rodzajów instalacji i urządzeń, przy których eksploatacji wymagane jest posiadanie kwalifikacji, jednostek organizacyjnych, przy których powołuje się komisje kwalifikacyjne, oraz wysokości opłat pobieranych za sprawdzenie kwalifikacji (Dz. U. Nr 59, poz. 377), na podstawie wyniku egzaminu złożonego w dniu i protokołu nr stwierdza, że Pan(Pani) legitymujący/a się numerem ewidencyjnym PESEL spełnia wymagania kwalifikacyjne do wykonywania pracy na stanowisku: dozoru, eksploatacji*) w zakresie: obsługi, konserwacji, napraw, kontrolno-pomiarowym, montażowym*) dla następujących urządzeń, instalacji i sieci

.....
(wyszczególnić rodzaje zgodnie z protokołem egzaminu)

Świadectwo jest ważne do dnia

m.p.

.....
(data i miejsce wystawienia).....
podpis przewodniczącego komisji
(pieczęć imienna)

*) Zbędne skreślić.